

קוֹנְטֵרַס

תְּפִלַּת הַנְּשִׁים

יְעוֹרֵר אֶת נְשׁוֹת וּבָנוֹת יִשְׂרָאֵל לְעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה,
וַיַּחֲזִק אוֹתָן עַל עֲנִינֵי תְּפִלָּה, וּמַעֲלַת הָאִשָּׁה
שְׁמוֹרִידָה דְּמַעוֹת בְּעַת תְּפִלָּתָהּ.

בְּנוֵי וּמֵיֶסֶד עַל־פִּי דְבָרֵי

רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן

בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵי

רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תְּלִמִּידוֹ, מוֹרְנוּ הַגָּאוֹן

הַקְּדוֹשׁ, אֹר נְפִלָּא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִים לִיה

רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלָב בְּפֶסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים וּמֵאַמְרֵי

חֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: אִם הַנָּשִׁים הָיוּ
יודעות מָה זֶה תְּפִלָּה, וּמָה הֵן יְכוּלוֹת
לַפְעַל בַּשָּׁמַיִם בְּתַפִּלָּתָן, לֹא הָיוּ מִפְּסִיקוֹת
מְלֵהתִפְלֵל, וְלָכֵן אֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה שְׂתַמִּיד
בּוֹרַחַת אֶל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָל מַה
שֶׁהִיא צְרִיכָה מִבִּקְשָׁת רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתקלט)

קוֹנְטֵרַס

תְּפִלַּת הַנָּשִׁים

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בְּבֹא מְצִיעָא נט.):
לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זֶהִיר בְּאוֹנָאת אִשְׁתּוֹ, שְׂמִתוּף
שְׂדֵמְעָתָה מְצוּיָה — הוֹנָאתָה קְרוּבָה; אִשָּׁה בְּדַרְךְ
כָּלֵל הִיא רַפֵּת לִבָּהּ, וְעַל כֵּן דְּבַר קָטָן הִיא מוֹזִילָה
דְּמָעוֹת. וְלָכֵן מְזַהְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אֶת
הַבַּעַל, שֶׁלֹּא יִצְעֵר אֶת אִשְׁתּוֹ, כִּי שֶׁלֹּא תִבְכֶּה, כִּי
בְּשָׂמִים מְאֹד מִתְחַשְּׁבִים בְּדָמָעוֹת הָאִשָּׁה. כִּי כָּף
אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְלָקוּט תְּהִלִּים תְּשִׁל"ה): אַף
שֶׁשְׂעָרֵי הַתְּפִלָּה נִנְעָלוּ, שֶׁשְׂעָרֵי דְמָעוֹת לֹא נִנְעָלוּ. אִם,
חֵס וְשָׁלוֹם, אָדָם חָטָא, וְגָרַם לְעַצְמוֹ שֶׁלֹּא יִתְקַבְּלוּ
תְּפִלוֹתָיו, עַד שֶׁשְׂעָרֵי תְּפִלָּה יִהְיוּ נִעוּלִים בְּכַפְּנוֹ,
אֲבָל אִם הוּא שׁוֹפֵף דְּמָעוֹת, וּבּוֹכָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, זֶה שׁוֹבֵר אֶת כָּל הַמַּנְעוּלִים. כִּי אֶצְלוֹ יִתְבַּרֵּךְ
מְאֹד מְאֹד חֲשׂוּבָה בְּכִיָּה, וּכְשֶׁאָדָם בּוֹכָה, סִימָן
שֶׁנִּגַּע הַדְּבָר אֶל לְבוֹ.

וְלִכְן לֹא בַחַנַם שְׁהִזְהִירוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים אֶת
הַבַּעַל לֹא לְצַעַר אֶת אִשְׁתּוֹ, כִּי הִיא רַכַּת לִבָּב,
וְתַכְף־וּמִיד תִּבְכֶּה. נִשְׁאַלְתָּ הַשְּׂאֵלָה: וְכִי חַכְמֵינוּ
הַקְדוֹשִׁים רוֹצִים לְהַשְׁפִּיל אֶת הָאִשָּׁה וּלְדַבֵּר
בְּגִנוּתָהּ, שֶׁהִיא בּוֹכָה עַל נִקְלָהּ?! אֵלָּא פֹה רוֹאִים
מֵעֵלַת הָאִשָּׁה, שֶׁהִיא מְאֹד מְאֹד פְּתוּחָה לְהַקְדוֹשׁ-
בְּרוּךְ־הוּא, וְעַל כֵּן דָּבַר קָטָן שֶׁהִיא צְרִיכָה הִיא
מְסַגֵּלַת לְבָכוֹת לְפָנָיו יְתָבָרֵךְ וַיִּתֵּן לָהּ. וְלִכְן
מִזְהִירִים חַכְמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים אֶת הַבַּעַל לֹא לְצַעֲרָה,
כִּי אִם תִּתְחִיל לְבָכוֹת לְפָנָיו יְתָבָרֵךְ, וְתִבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ
— תְּפִלוֹתֶיהָ תִּתְקַבְּלֶנָה בַּשָּׁמַיִם. נִמְצָא מְכַל זֶה
שֶׁבַח תְּפִלַּת הַנְּשִׁים כְּשֶׁבָאוֹת וּמִתְפַּלְלוֹת אֵלָיו
יְתָבָרֵךְ, וּבִפְרָט תְּפִלָּה עִם בְּכִי.

חַכְמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בְּרֵאשִׁית כט, טז):
וְעֵינַי לְאֵה רַכּוֹת, וְכִי הַתּוֹרָה מְדַבֶּרֶת בְּגִנוּתָהּ שֶׁל
לְאֵה? אֵלָּא שֶׁהִיְתָה תָּמִיד בּוֹכָה, שֶׁלֹּא תִפֹּל בְּחֵלְקוֹ
שֶׁל עֶשׂו (בְּבֵא בַתְּרֵא קכג). כִּי כִּף רִנְנוּ הַבְּרִיּוֹת: יֵשׁ
אֶחָ וְאַחֹת: לָבֵן וְרַבָּקָה, לְרַבָּקָה שְׁנֵי בָנִים: עֶשׂו
וַיַּעֲקֹב, לְלָבֵן שְׁתֵּי בָנוֹת: לְאֵה וְרַחֵל, הַגְּדוֹל —
עֶשׂו, יִקַּח אֶת הַגְּדוֹלָה — לְאֵה, וְהַקָּטָן — יַעֲקֹב,
יִקַּח אֶת הַקָּטָנָה — רַחֵל. וְלִכְן לְאֵה הִיְתָה הוֹלְכֶת

ושואלת את הבריות: מיהו עשו הזה? ואמרו לה, שמלסטם את הבריות, הוא גנב, רוצח, נואף, אזי כל יום ויום הלכה בשדה ובכתה להקדוש-ברוך-הוא, שלא תפל בחלקו של עשו, ובכתה כל-כף הרבה, עד שענינה נפוחות היו, שזה "ועיני לאה רכות", והקדוש-ברוך-הוא שמע את תפלתה, כי אצלו יתברך מאד מאד חשובות תפלות עם דמעות, ובפרט אשה שכל-כף קרובה לבכי, תפלותיה מאד מאד מקבלות בשמים.

ולכן כל אשה, שיש לה רק קצת שכל, צריכה לנצל את המתנה שנתן לה הקדוש-ברוך-הוא, שיש לה לב רגיש שתוכל לשפך את לבה להקדוש-ברוך-הוא, ולבקש ולהתחנן ממנו יתברך כל מה שהיא צריכה. והתפלות הללו עושות רשם גדול בשמים, ואם היו הנשים יודעות מה תפלותיהן פועלות, לא היו מפסיקות להתפלל לפניו יתברך בדמעות שליש על כל פרט ופרט.

ידוע, שבעת החפה, אז מוחלים על כל העוונות, וכמו שאומרים חכמינו הקדושים (מדרש שמואל, פרשה יז, סימן א'): "ויקח את מחלת בת

יִשְׁמְעָאֵל" — מְלַמֵּד שְׂמוֹחִלִים לְאָדָם עַל כָּל הָעוֹנוֹת בְּיוֹם הַחֲפָה. וְלִכֵּן זֶהוּ דְבַר גָּדוֹל מְאֹד — הֵן לְחַתָּן וְהֵן לְכָלָּה לְנַצֵּל אֶת יוֹם הַחֲפָה, וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט שְׁצָרִיכִים. וְאוֹמְרִים בְּשֵׁם הַצַּדִּיק הַקְּדוּשׁ רַבִּי נִפְתָּלִי מְרוֹפְשִׁין זי"ע, בְּעַל מַחְבֵּר סֵפֶר "זֶרַע קִדְשׁ", שֶׁאָמַר, אֲשֶׁר יוֹם הַחֲפָה כָּל-כָּף גָּדוֹל, וְחָבֵל חָבֵל שְׁמָסְרוּ אוֹתוֹ לִילָדִים קְטַנִּים, שֶׁהֵם — הַחַתָּן וְהַכָּלָה, שְׁאִינָם יוֹדְעִים כִּיצַד לְנַצֵּל יוֹם קְדוּשׁ זֶה. כִּי בְיוֹם זֶה כְּשֶׁבוֹכִים לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְבַקְשִׁים עַל כָּל הַחַיִּים — יְכוּלִים לְפַעֵל.

בְּתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל — אָדֹל, בָּאָה פַּעַם בְּבִכְיָה לְאָבִיָּה, וּבְכַתָּה מְאֹד שְׂיֵשׁ לָהּ מְשַׁרְתָּת אֲשֶׁר מְצִיקָה לָהּ מְאֹד, וְאִינָה מְצִיטָת לְפִקְדוּתֶיהָ, וְהִיא רוֹצָה לְשַׁלַּח אוֹתָהּ וְהַמְשַׁרְתָּת מְסַרְבֶּת. עָנָה וְאָמַר לָהּ רַבֵּנוּ ז"ל: לָמָּה לֹא בִקְשָׁתְּ אֶת זֹאת תַּחַת הַחֲפָה?! וְאָמְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהֵבִינוּ אֶז מִדְּבַרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, שְׁבְיוֹם הַחֲפָה וּבְפֶרֶט בְּעַת הַחֲפָה, צָרִיכִים לְבַקֵּשׁ מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט, שְׁלֹא לְדַבֵּר מִכָּף שְׁצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ שְׂיֵהִיו הַנְּשׂוֹאִין מְאֻשָּׁרִים וּמְצַלְחִים, וְיִהְיֶה שְׁלוֹם-בֵּית, וְהַבְּנָה הַדָּדִית

ואהבה, ויזכו להוליד בנים ובנות בריאים ושלמים
בנפשם וברוחם, ופרנסה ובריאות, ולא יהיו
קטטות וכו', אלא רבנו ז"ל הדגיש, שאפלו על
דבר פעוט כזה צריכים לבקש — שאם פעם תהיה
לי משרתת, שלא תצער אותי. נורא ואים! עד כמה
צריכים להתפלל לפניו יתברך, שהרי זה נראה
כדבר קטן מאד, וכי אין לי דאגה אחרת, רק לבקש
שהמשרתת לא תציק לי?! אף כפי דברי רבנו ז"ל,
צריכים לבקש גם על דבר כה פעוט, כי רבנו ז"ל
החדיר בנו כל-כך את האמונה, שנתחיה עם
הקדוש-ברוך-הוא, עד שנדע, אשר אין לנו בזה
העולם אף אחד, רק הבורא יתברך שמו! אם אנו
צריכים משהו, הפתבת הראשונה לגשת אליה זה
הקדוש-ברוך-הוא. השם יתברך נמצא, ואין
בלעדיו נמצא, וכל מה שמתפללים לפניו —
מקבלים.

מוהרנ"ת ז"ל הנה לו פעם בגד ישן וקרוע,
ולא הנה לו כסף לקנות אחר, ורבנו ז"ל הסתכל
עליו ואמר: למה אינך מתפלל לפניו יתברך,
שיהיה לך בגד חדש?! ומוהרנ"ת ז"ל שאל: גם
בשביל דבר כזה אני צריך לבקש את הקדוש-

ברוך-הוא?! כי הוא הבין, שצריך לבקש מהשם
 יתברך על יראת שמים, אמונה, אמונת חכמים,
 בריאות, נחת וכו' וכו'. ענה ואמר לו רבנו ז"ל:
 לא מתאים לך לבקש על בגד?! ומוהרנ"ת ז"ל
 התבייש מאד.

רבנו ז"ל אמר, שצריכים כל-כף להרגיל עצמו
 לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שעל כל דבר פועט
 ילכו תכף-ומיד לבכות לפניו יתברך, וכך יזכו
 לקבל. וספר על עצמו, שפשהיה ילד קטן, כל דבר
 קטן שהיה צריך, בקש רק ממנו יתברך. בתחלה
 למד חמש ולא הבין, ובכה כל-כף הרבה לפניו
 יתברך עד שהבין, החל ללמד משניות ולא הבין,
 והחל לבכות כל-כף הרבה לפניו יתברך עד
 שהבין, החל ללמד גמרא ולא הבין, ובכה כל-כף
 הרבה לפניו יתברך, עד שפקח הקדוש-ברוך-הוא
 עיניו והבין, החל ללמד זהר ולא הבין, ובכה
 כל-כף הרבה עד שנפקחו עיניו להבין. וכך רבנו
 ז"ל הרגיל אותנו, שעל כל דבר קטן צריכים לבקש
 את הבורא יתברך שמו.

ובפרט אשה, שדמעוּתיהּ מצויות, כי היא רגישה מאד, ולכן תפלוּתיהּ מאד מאד מקבלות בשמים. ולכן לא בחנם אמרו חכמינו הקדושים: לעולם יהא אדם זהיר בהונאת אשתו, שמתוך שדמעתה מצויה — הונאתה קרובה; אין זה גנאי לאשה אלא השבח שלה, שיש לה כחות הנפש אדירים, ויכולה לפעל אצלו יתברך הן בגשמי והן ברוחני, אם תדע לנצל את עתות הרצון שלה.

לאשה שלש עתות רצון, שהשמים ושמי השמים פתוחים אז לפניה: א. בעת טבילה, אשר בשמים מאד מתפארים עם אשה ששומרת דיני טהרת המשפחה, ונזהרת באסור נדה, וזה עושה רשם גדול בשמים, שיכולה להתגבר על עצמה, אף שקשה לה מאד, ואף-על-פי-כן מוסרת נפשה ומקימת צווי הבורא יתברך שמו, וכשהולכת לטבל זהו עת רצון גדול בשמים, ותראה לבקש בתוך המים כל מה שהיא צריכה, ובפרט שתזכה לזרע של קימא, והכל יעבר כשורה ובנקל, וכן על פרנסה, ושלום-בית, ונחת ובריאות וכו' וכו', כי זהו עת רצון עצום, ואם אשה הייתה יודעת את גדל

הַעֵת רָצוֹן הַזֶּה, הִיָּתָה מְמַלֵּאת אֶת הַמַּיִם
בְּדַמְעוֹתֶיהָ.

ב. יַעַת הַדְּלָקָת גִּירוֹת לְכָבוֹד שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, אִז
הוּא יַעַת רָצוֹן גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם. מוֹהֲרֵנִי וְיִלְאֵמְרֵנִי
לְאַשְׁתּוֹ הַרְבֵּנִית וּלְבַתּוֹ חַנָּה צִירֵל, וְכֵן לְכָלֹתֶיךָ:
בְּשַׁעַה שְׁאַתָּן מִדְּלִיקוֹת אֶת הַגִּירוֹת, תִּתְפַּלְלֵנָה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְתִאמְרֵנָה בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "רְבוּנוּ
שֶׁל עוֹלָם, כְּשֵׁם שְׁאוּר רַבְּנוּ וְיִלְמְאֵיר, אִוֵּר הַצְּדִיק
זוֹרַח, כֶּף תְּזַכְּנֵי שְׁאוּר הַצְּדִיק יְכַנֵּס בֵּי, וְיִתְפַּשֵּׁט
הָאוּר שְׁלוֹ עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ". וּבַעֵת הַדְּלָקָת
הַגִּירוֹת, הָאִשָּׁה צְרִיכָה לְהִאָּרֵךְ מְאֹד בְּתַפְלָה. וְעַקֵּר
הַתְּפִלָּה זֶה מִתּוֹךְ הַלֵּב בְּשִׁפְתַי הָאֵם שֶׁהִיא רְגִילָה
בָּהּ. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (יְלָקוּט דְּבָרִים תַּתְּכָה):
בְּכָל לְשׁוֹן וְלְשׁוֹן שִׁישְׂרָאֵל קוֹרְאִים אֵלָיו — עוֹנָה
אוֹתָם. כִּי אֶצְלוּ יִתְבָּרַךְ הָעַקֵּר זֶה אֱמֶת, אִם אִשָּׁה
בָּאָה עִם לֵב אֱמֶת, הִיא מִתְחַרְטֶטַת עַל כָּל הָעַבֵּר
שָׁלָה, עַל כָּל אֲשֶׁר עָשְׂתָה, עַל כָּל מַה שֶׁהִיָּה,
וְחוֹזְרֵת בְּתִשׁוּבָה, וּמִבְקִשֶׁת מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
שִׁיִּסְלַח לָהּ, וְשׁוֹפְכֶת דְּמָעוֹת כַּמַּיִם, אֵינָה זֹזָה מִשָּׁם,
עַד שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לָהּ. כִּי אֵינֶן עוֹד דְּבָר
כָּל-כֶּף חָשׁוּב אֶצֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּמוֹ תְּפִלָּה

עם דמעות, ובפרט לפני הנרות. חכמינו הקדושים אומרים (שבת כג:): הרגיל בנר, הוינן ליה בנים תלמידי חכמים. ובפרט כשאדם מתפלל להקדוש-ברוך-הוא, שיהיו לו בנים תלמידי חכמים, וכן האשה מתפללת בעת הדלקת הנרות, שיהיו לה בנים תלמידי חכמים — תזכה לזה.

היה אחד מאנשי שלומנו, שזכה לילדים טובים, שאלו אותו: איך זכית לילדים מצלחים כל-כך?! וענה ואמר: מה אתם חושבים, שצמחו לי על העץ?! אלא בכל יום מלאתי כפה עם דמעות ורחצתי את פני עם הדמעות הללו. רואים מזה מעלת התפלה עם דמעות. חכמינו הקדושים מספרים על חנה, שלא היו לה ילדים, ולבעלה אלקנה היתה עוד אשה: פננה, ולה עשרה ילדים. והיתה פננה מצערת את חנה על שאין לה ילדים, ומתגרה בה. וגדל כאבה של חנה — אין לתאר ולשער כלל. בכך, מה עשתה חנה? הלכה ובכתה להקדוש-ברוך-הוא. "והיה כי הרבתה להתפלל" (שמואל-א' א, יב) אומרים חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות לא): מכאן שכל המרבה בתפלה — נענה; שהיתה עולה ונכנסת לאהל מועד, המקום

שֶׁהִקְרִיבוּ בּוֹ אֶת הַקְּרָבָנוֹת, בֵּית ה', "וְהִיא מִרְת
 נֶפֶשׁ, וְתִתְפַּלֵּל עַל ה' וּבְכַה תְּבַכֶּה", וְנוֹסֵף עַל כָּךְ,
 עָלַי הַכֹּהֵן שֶׁהָיָה בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, בָּזָה אוֹתָהּ וַחֲשָׁבָה
 לְשִׁכּוּרָה, וְכֹה אָמַר: "עַד מָתִי תִשְׁתַּכְּרִין, הֲסִירִי אֶת
 יַיִןךָ מֵעֲלֶיךָ, וַתַּעַן חֲנָה וַתֹּאמֶר: לֹא אֲדוֹנִי, אִשָּׁה
 קִשְׁת רוּחַ אֲנֹכִי, וַיֵּין לֹא שָׁתִיתִי, וְאֶשְׁפֹּף אֶת נֶפְשִׁי
 לְפָנֵי ה', אֵל תִּתֵּן אֶת אֲמַתְךָ לְפָנֵי בַת בְּלִיעֵל, כִּי
 מֵרַב שִׁיחֵי דִבְרָתַי עַד הֵנָּה" (שְׁמוֹנֵי-עָר, א, יד – טז).
 וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים לוֹמְדִים מִחֲנָה אֶת כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל
 תְּפִלָּה (בְּרִכּוֹת ל.א.). לְחֲנָה לֹא הִיָּתְהָ עֲצָה אַחֲרַת,
 מֵאַחַר שֶׁסָּבְלָה כָּל-כָּךְ, אֶלֶּא לִילָךְ וְלִבְכוֹת לְפָנָיו
 יִתְבַּרֵךְ, וּמִלְבַּד זֹאת שָׁלָא זְכָתָה לְפָרִי בֶטֶן, שֶׁזֶהוּ
 צֶעַר נוֹרָא, אֶלֶּא עוֹד פְּנִינָה הִיָּתְהָ מְצִיקָה לָהּ. וְאִף
 שֶׁכְּוִנְתָּה שֶׁל פְּנִינָה הִיָּתְהָ לְשֵׁם שָׁמַיִם (בְּבֵא בְּתָרָא
 טז.), כִּי רָצְתָה שֶׁחֲנָה תִתְחַיֵּל לְבְכוֹת לְהַקְדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, אִף-עַל-פִּי-כֵן קִבְּלָה עָנֶשׁ קָשָׁה מְאֹד,
 שֶׁכָּל יְלָדֶיהָ נִפְטְרוּ, רַחֲמָנָא לְצַלָן. כִּי זֶהוּ עוֹן חָמוּר
 מְאֹד לְצַעַר אֶת הַזּוּלָת. וּמֵאִדָּךְ גִּיסָא, לְמֵדִים
 מְעַלְת תְּפִלַּת הָאִשָּׁה, וְכִמָּה הִיא פּוֹעֵלַת בְּשָׁמַיִם,
 וּבִפְרָט בְּעַת הַדְּלָקַת הַנִּירוֹת. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 אוֹמְרִים (יְלָקוּט בְּרֵאשִׁית ל.א.): נִשְׁמָה שֶׁנִּתְתִּי בְּכֶם
 קְרוּיָה גֵר, אִם אַתֶּם שׁוֹמְרִים עַל גְּרִי, אָנִי שׁוֹמֵר עַל

תפלת הנשים

תנג

נְרַכֶּם; אִם אָנוּ שׁוֹמְרִים עַל הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת, אִף הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵר עַל נַשְׁמָתָנוּ. נִמְצָא, שְׁלֵמִדִים מְכַל זֶה מַעֲלַת הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת לְכַבוֹד שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאִיזָה עֵת רָצוֹן גָּדוֹל הוּא בַּשָּׁמַיִם. הַמְּנַהֵג הוּא, שְׁמַדְלִיקִים שְׁנֵי נֵרוֹת שֶׁל שָׁמֶן זֵית לְכַבוֹד שַׁבַּת, כְּנֶגֶד 'זְכוֹר וְשָׁמֹר', וְאַרְבָּעָה נֵרוֹת שֶׁל חֶלֶב, כְּנֶגֶד אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֶׁל שֵׁם הַיְיָ"ה יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לְעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים. וְכִּי מִתְחִילִים תְּכַף אַחֵר הַחֲתָנָה, וְכִשֶּׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר וְנוֹלֵד בֵּן אוֹ בַת, מוֹסִיפִים עוֹד גַּר עַל כָּל בֵּן וּבַת. וְכִי צְרִיכִים לְנַהֵג כָּל הַחַיִּים, וְלֹא לְהַדְּלִיק נֵרוֹת סְתָם בְּלִי חֶשְׁבֹּן, כִּי אֵין זֶה מִשְׁחָק, אֶלָּא כִּי צְרִיכוֹת הַנָּשִׁים לְקַבֵּל עַל עֲצָמָן. וְאִם-כֵּן בְּעֵת הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת יְכוּלִים לְפַעַל יְשׁוּעָה לֹא רַק לְעֲצָמוֹ אֶלָּא לְכָלל יִשְׂרָאֵל. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה לֹא, סִימָן י"א): בְּזִכּוֹת גַּר תָּמִיד, אַתֶּם יְכוּלִים לְהַקְבִּיל פָּנֵי מֶלֶךְ הַמַּשִּׁיחַ. וְזֶה תְלוּי בְּאִשָּׁה, אִם תְּבַקֵּשׁ בְּעֵת הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת יְשׁוּעוֹת לְבַעֲלָהּ, לִילְדִיהָ, לְצַדִּיק, עַל בְּרִיאוֹת, פְּרֻנְסָה, נַחַת, הַצְּלָחָה, וְעַל כָּלל נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל — הִיא תִפְעַל. וְלָכֵן חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים כָּל-כָּף הִזְהִירוּנוּ (בְּבֹא מְצִיעָא נט.): לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם זָהִיר בְּכַבוֹד אִשְׁתּוֹ, שְׂאִין בְּרַכָּה

מצויה בתוך ביתו של אדם, אלא בשביל אשתו,
ומדוע? כי יש לה כח התפלה.

לרבנו ז"ל היזה תלמיד בשם: ר' שמעון, הוא
טמון בצפת. והיזה התלמיד הראשון של רבנו ז"ל,
ופעל אצל רבנו ז"ל, שיהיה שמשו בעולם העליון.
ולכן הרבה מאנשי שלומו נוסעים לציונו הקדוש
בצפת, וצועקים ומבקשים ממנו: לך אל רבנו ז"ל,
ותמסר את הבקשה הזו, כי אתה השמש של רבנו
ז"ל, בכך לך והכנס את בקשתי לפניו. ובחיים
חיותו היזה מאד רגיל להיות אצל רבנו ז"ל. ופעם
אחת שב לביתו, וראה שאשתו יושבת ליד מטת
בנו יחידו ובוכה מאד. ושאלה מה ארע? וענתה:
בנינו חולה מאד וקודח מחם, אני חוששת שהוא
מאבד הכרתו וכו', רוץ לרבנו שיעורר רחמי שמים
עלינו, שיהבן ישאר בחיים. ותכף-ומיד רץ לרבנו
ז"ל, אף שהיה אז מאחר בלילה, ורבנו ז"ל שכב
כבר במטה, והיות שהיה מאד מקרב לרבנו ז"ל,
לא הסס ופתח את הדלת, והחל לבכות: רבי, הבן
שלנו מאד מאד חולה, במצב קריטי. מה עושים?!
ורבנו ז"ל לא ענה, רק עשה תנועת בטול בידו. ור'
שמעון המשיך להתעקש: רבי, יש לי רק בן יחיד,

תפלת הנשים

תנה

עֲשׂוּ עִמִּי חֶסֶד, שְׂיִבְרִיא וַיִּשְׁאַר בְּחַיִּים. וְרַבְּנוּ ז"ל
לא עָנָה, רק עָשָׂה בְּיָדוֹ תְּנוּעַת בְּטוֹל. אֲזַי יֵצֵא ר'
שְׁמֵעוֹן בְּפָחֵי נֶפֶשׁ וְחֹזֵר לְבֵיתוֹ. וְתַכֵּף כְּשֶׁנִּכְנַס
שְׂאֵלָה אֲשֶׁתּוֹ: מָה אָמַר רַבְּנוּ? וְלֹא עָנָה, רק בָּכָה
מְאֹד, וְאָז אָמַר: רַבְּנוּ לֹא אָמַר כְּלוּם, רק עָשָׂה
תְּנוּעָה כְּאוֹמֵר שֶׁהַכֹּל אָבוֹד. וְרָצָה הָאִשָּׁה תְּזַרְהָ לְיָד
מִטַּת בְּנָה, וּבְכִתָּה הַרְבֵּה מְאֹד, וְר' שְׁמֵעוֹן יֵצֵא
לְחוּץ וּבָכָה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאֲשֶׁתּוֹ הִמְשִׁיכָה
לְשֵׁפָף דְּמָעוֹת כַּמִּים כָּל הַלַּיְלָה עַל רְפוּאֵת הַבֶּן.
וְהָיִית שְׂרַבְּנוּ ז"ל הַתְּפִלָּל וְתִיקִין, אֲזַי ר' שְׁמֵעוֹן
בָּא שָׁבוֹר וְרָצוֹן לְתַפְלָה, וּפָחַד לָשׁוּב לְבֵיתוֹ, כִּי
רָאָה שְׂזָה לְאַחַר יְאוּשׁ. תַּכֵּף כְּשֶׁפָּתַח אֶת הַדֶּלֶת,
וְרַבְּנוּ הָיָה מְעַטֵּף בְּטָלִית וּמְעַטֵּר בְּתַפְלִין, אֲזַי הֵלֵךְ
לְקַרְאֵתוֹ בְּחִיוּף וְאָמַר: מִילָא, שְׁפַעְלָה אֲשֶׁתְּךָ
בְּשָׂמִים שְׁתֵּהִיָּה לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, מְזָה אֵינִי מְדַבֵּר,
אֲלֵא אֵף פְּעֵלָה, שְׁתֵּהִיָּה לְיֶלֶד אַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים.
וְסִים רַבְּנוּ ז"ל: לֵךְ תִּתְּאֵר לְעֶצְמְךָ מֵהִי תַפְלָה שֶׁל
אִשָּׁה, כְּשֶׁאִשָּׁה מִתְּפַלֶּלֶת בְּדְמָעוֹת, אֵיזָה רַעַשׁ
גּוֹרֶמֶת בְּשָׂמִים. [וּבְאַמַּת לְיֶלֶד הַזֶּה הִיָּתָה אַרְיִכוֹת
יָמִים גְּדוֹלָה מְאֹד, וְהַכֹּרֶתִי אִישׁ אֶחָד, שֶׁהוּא הַכִּיר
אָדָם שֶׁהַכִּיר אָדָם שֶׁהַכִּיר אֶת הַבֶּן]. נִמְצָא מְכָל זֶה,

מעלת תפלת האשה כשמתפללת עם אמת, ובפרט
בעת הדלקת הנרות.

ג. עת רצון נוסף לאשה — בעת הפרשת
חלה מן העסה. אף שפיוס נעשה הענין קל מאד,
כי קונים חלות מוכנות. אבל הנה רצוי לכל אשה,
שפעם בתקופת זמן תאפה חלות לבד, כדי שתזכה
להפריש בעצמה חלה מן העסה. וזו מצוה גדולה
מאד מאד, ובזה היא מתקנת את החטא של חנה,
שנתפתה על ידי הנחש הקדמוני. ולכן מצות
חלה היא מצוה שמביאה שמחה, וחכמינו
הקדושים אומרים (קהלת רבה) על הפסוק (קהלת ב,
י): "כי לבי שמח מכל עמלי" — זו הפרשת חלה,
וכשאשה זוכה ואופה חלות ומפרישה חלה, זו
השמחה הכי גדולה, ואז הוא עת רצון גדול
בשמים שמתקבלנה תפלותיה. ומכל שכן כשהיא
גם אופה איזו עגה ונותנת אותה לאיזו משפחה
נצרכת, לאלמנה ויתומים וכדומה, זה גם כן בכלל
מצות חלה, וזה כבר יותר קל לאשה. ואומרים
חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה יז, סימן ב):
"אכל בשמחה לחמך" (קהלת ט, ז) — זו הפרשת
חלה. אצל הקדוש-ברוך-הוא מאד מאד חשובה

תפלת הנשים

תנו

מִצֹּת חֲלָה, עַד כְּדֵי כֶּךָ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (עֵינֵי שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ל', סִימָן יג), שְׁבִזְכוֹת
חֲלָה נִבְרָא הָעוֹלָם, כָּל-כֶּךָ חָשׁוּב אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ
כְּשֶׁמְפָרִישִׁים חֲלָה מִן הָעֶסֶה. וְכֵן אוּמְרִים (בְּרֵאשִׁית
רַבָּה, פְּרָשָׁה יד, סִימָן א'): מִפְּנֵי מַה נִּתְּנָה לָּהּ לְאִשָּׁה
מִצֹּת חֲלָה? אֵלָּא מִפְּנֵי שֶׁקְּלָקְלָה אֶת אָדָם
הָרֵאשׁוֹן, שֶׁהָיָה גָּמַר חֲלָתוֹ שֶׁל עוֹלָם, חֲנוּה קְלָקְלָה
בְּזָה שֶׁנִּפְתְּהָ לְבָהּ לְנַחֵשׁ, וְגִרְמָה צָרוֹת בְּעוֹלָם.
וְכַתוּב בַּזֵּהָר: מִי הָיָה הַנַּחֵשׁ? טַמְאָה גְדוֹלָה מְאֹד,
וְהַסֵּמ"ךְ-מ"ם רָכַב עָלָיו. וְכֶךָ בָּאוּ לְפִתּוֹת אֶת חֲנוּה
וְנִתְּפִתְתָּהּ, וְהַכְּנִיסָה אָרֶס בְּאָדָם הָרֵאשׁוֹן וּפִתְתָּהּ גַּם
אוֹתוֹ. וּמֵאַחַר שֶׁהִיא קְלָקְלָה, עַל-כֵּן הִיא צָרִיכָה
לְתַקֵּן עַל-יְדֵי מִצֹּת הַפְּרָשֶׁת חֲלָה. וְזֶהוּ עֵת רְצוֹן
גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם לְאִשָּׁה לְפַעַל כָּל אֲשֶׁר צָרִיכָה,
וְהַתְּפִלוֹת שֶׁמִּתְפַּלְלָת אֲזוֹ מִתְקַבְּלוֹת בְּשָׁמַיִם, וּמְכַל
שָׁכֵן כְּשֶׁבּוֹכָה, אֵין עֲרוֹךְ אֵלֶיהָ. אֲבָל צָרִיכָה לְהִזְהָר
מְאֹד, שֶׁלֹּא תִקְלַל, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, אֶת בַּעֲלָהּ וְהִילָדִים,
כִּי לְעֵתִים מְרֹב עֲצָבִים וְעֲצָבוֹת מִפְּלִיטִים קְלָלָה עַל
הַבַּעַל וְהִילָדִים, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, וְצָרִיכִים לְהִזְהָר בְּזָה
בְּמְאֹד מְאֹד. וְכִמוֹ שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוּמְרִים
(תְּמוּרָה טז): אִשָּׁה, כִּיֹּן שָׂאִין לָּהּ תְּבוּאָה בְּתוֹךְ
בֵּיתָהּ, מִיָּד הִיא צוּעֶקֶת; וּבְאַמַּת לָמָּה שֶׁתְּצַעֵק

ותכעס על בעלה, במקום זאת תראה לבכות
 להקדוש-ברוך-הוא, כי תפלתה מאד חשובה
 בשמים. ואם היתה יודעת מעלת זה הענין, היתה
 תמיד מתפללת לפניו יתברך, כי אצלו יתברך זה
 עושה רשם גדול מאד. וזאת רצה מאתנו רבנו ז"ל,
 שנהגיל עצמנו לדבר תמיד אל הקדוש-ברוך-הוא,
 כי מה שתפלה פועלת, שום דבר אינו יכול לפעול.
 וישנם כל מיני גזרי דינים שאין יכולים לבטלם,
 אלא על-ידי בכיות ותחנונות. ולכן אסור לקחת דבר
 זה בנקל, אלא לידיע, שכל תחנה ותפלת הנשים
 עושה רשם גדול בשמים. ובפרט כשמרגילים ילד
 קטן, ילדה קטנה, להתפלל לפניו יתברך, התפלות
 הללו עושות רשם בשמים.

כשהייתי ילד קטן כבן שש או שבע, היה לי
 מלמד חסיד ברסלב. והפתה שלנו היתה בתוך
 בית-הכנסת, ובבקר ובערב התפללו שם, ושאר
 שעות היום המקום שמש לנו לכתה, ושם למדנו.
 והמלמד היה מרגיל כל ילד וילד לעמוד לפני ארון
 קדש, ולבקש מה שצריך. ואף שפבר עברו מאז
 למעלה מחמשים וחמש שנים, עדין אני זוכר את
 זאת, איך שהמלמד העמיד מפעם לפעם ילד אחר,

תפלת הנשים

תנט

וְלַמַּד אֹתוֹ מֵהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. זֶה
נִקְרָאת תְּפִלָּה עִם אֱמֶת, שֶׁיֵּלֵד מִבְּקֵשׁ אֶת הַבּוֹרָא
יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ בְּתַמִּימוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד.

לְרַבְּנוּ ז"ל הִיְתָה בֵּת בְּשֵׁם שָׂרָה. וְלָהּ בֶּן בְּשֵׁם
יִשְׂרָאֵל — עַל שֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ זי"ע,
וְרַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד חָבַב אֶת הַיֵּלֵד הַזֶּה, כִּי הָיָה
נִקְרָא יִשְׂרָאֵל בֶּן שָׂרָה, כְּמוֹ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב
הַקְדוּשׁ, שֶׁגַּם לְאִמּוֹ קָרְאוּ שָׂרָה. וְהָיָה כְּבֵן חֲמִשׁ
שָׁנִים כְּשֶׁרַבְּנוּ ז"ל הָיָה כְּבָר בְּסוּף יָמָיו חָלַשׁ מְאֹד.
פַּעַם אַחַת בָּאָה הַבֵּת שָׂרָה לְבַקֵּר אֶת אָבִיהָ עִם
בָּנָהּ, וְהַבֵּית הָיָה מְלֵא עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. כְּשֶׁהִגִּיעוּ,
פָּנּוּ לָהּ מִקּוֹם שֶׁתּוֹכֵל לְהַכְּנִס. וְתַכְּף כְּשֶׁרָאָה רַבְּנוּ
ז"ל אֶת נִכְדּוֹ, קָרַן מֵאֲשֶׁר, וְאָמַר: יִשְׂרוּלִיק, תְּתַפְּלֵל
עַל סָבָא שְׂיִהְיֶה בְּרִיא, יִשְׂרוּלִיק תְּתַפְּלֵל בְּשִׁבִיל
סָבָא שְׂיִהְיֶה בְּרִיא, וְחֹזֵר עַל זֶה רַבְּנוּ ז"ל כַּמָּה
פְּעָמִים. הִשִּׁיב לוֹ הַנֶּכֶד: סָבָא, תַּן לִי אֶת הַשְּׁעוֹן
שֶׁלְּךָ, אֲזִ אֶתְפַּלֵּל. וְרַבְּנוּ ז"ל הִחֵל לְצַחֵק: אַתֶּם
רוֹאִים, הוּא כְּבָר צָדִיק וּמִבְּקֵשׁ פְּדִיוֹן. וְהִסִּיר רַבְּנוּ
ז"ל אֶת שְׁעוֹנוֹ, וְנָתַן לְנֶכֶד מִתְּנָה. וְתַכְּף כְּשֶׁהִלֵּךְ,
הִחֵל לְצַעֵק: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה
לְסָבָא, כְּלָם צָרִיכִים אוֹתוֹ", וְכֵן חֹזֵר שׁוֹב וְשׁוֹב,

וְכָל הַנוֹכְחִים שָׁחֲקוּ. אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: אַל תִּצְחֲקוּ,
 כִּי צְרִיכִים לְהַתְפַּלֵּל. וְרַבֵּנוּ ז"ל לְמַדְּנוּ אֶזְרִיךְ
 צְרִיכִים לְהַתְפַּלֵּל בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת: "רַבּוֹנוּ שֶׁל
 עוֹלָם, הַסָּבָא צְרִיךְ לְהִיּוֹת בְּרִיא, תִּשְׁלַח לוֹ רְפוּאָה
 שְׁלֵמָה". וּבְאַמַּת אַחֲר־כֶּף, שָׁנִים רַבּוֹת אַחֲרֵי
 הַסְתַּלְקוֹת רַבֵּנוּ ז"ל, נַעֲשֶׂה הַנֶּכֶד הַזֶּה אֲדַמוּ"ר,
 וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל הַרְבֵּה שָׁנִים קָדָם לָכֵן, שֶׁהִנֵּה
 הוּא כָּבֵר מְדַבֵּר כְּאֲדַמוּ"ר.

בִּירוּשָׁלַיִם הָיָה בֵּית-הַכְּנֶסֶת שֶׁנִּקְרָא עַל שֵׁם
 חֲרַבַּת רַבִּי יְהוּדָה הַחֲסִיד, וְהָיָה עֲתִיק מְאֹד, וְקָר
 וְחָשׂוּךְ בְּפָנִים מְאֹד. פַּעַם אַחַת יָשַׁב שָׁם יְהוּדִי
 בַּפְּנֵה, וְלָמַד גְּמָרָא בְּהַתְמַדָּה גְּדוֹלָה מְאֹד, וּלְצִדּוֹ נָר
 דוֹלֵק. לְפִתְעַ פִּתְאֵם נִפְרָצָה הַדֶּלֶת, וַיֵּלֶד רֶךְ עַד
 אֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ, הִזִּיז אֶת הַפְּרֹכֶת וּפָתַח אֶת הָאֲרוֹן
 וְהִחֵל לְבַכּוֹת: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵינְנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת
 יְתוֹם, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵינְנִי רוֹצֵה לְהִכָּנֵס לְבֵית
 יְתוּמִים, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵינְנִי רוֹצֵה לְלַבֵּשׁ קֶסֶט
 וְגַרְבִּים אֲדָמִים", [כִּי כָּל הַיְתוּמִים בְּבֵית הַיְתוּמִים
 הָלְכוּ בְּתַלְבָּשֶׁת אַחֲרֵיהֶם], "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, תַּעֲשֶׂה
 שְׂאֵמָה תִּהְיֶה בְּרִיאָה" וְכוּ', וְסָגַר אֶת אֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ,
 וְהִזִּיז אֶת הַפְּרֹכֶת וַיֵּצֵא. הַיְהוּדִי הַהוּא נִדְּהָם וְנִבְהָל,

וסגר את הגמרא, והחליט לעקב אחר היילד. והנה
 הגיע היילד לביתו, ובחצר היתה מהומה גדולה,
 אנשים ונשים בוכים ומבכים, ופתאם היתה קול
 צעקה של שמחה: היא מקיאה, היא מקיאה. ומה
 זה היתה? אלא האמא אכלה דגים, ובלעה עצם,
 והחלה להחנק, ואז לא היתה הטכנולוגיה
 משכללת כמו היום, ונסו לגרם לה להקיא, ולא
 עלה בידם, וכמעט שנחנקה. ובאותם רגעים
 שהיילד עמד ליד ארון הקדש ובכה, באותו רגע
 החלה האשה להקיא את העצם שבלעה והבריאה.
 וזאת ספר היהודי ההוא שראה את הדבר כמו
 עיניו. נמצא מכל זה מעלת תפלה שמתפללים
 להקדוש-ברוך-הוא עם אמת. ורבנו ז"ל כל-כף
 הרגיל אותנו להתפלל, וכמו שאמר (שיחות-הר"ן,
 סימן לג), שהעקר זה אמונה, ומה זה אמונה? כמו
 שהנשים והילדים מתפללים; נמצא מזה, שתפלת
 הנשים והילדים זו תפלה עם אמת, ואצל הקדוש-
 ברוך-הוא מאד מאד חשובה אמת. ואומר רבנו
 ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים: ט' קיב): אם אדם
 מתפלל עם אמת, הקדוש-ברוך-הוא מאיר לו,
 ופותח לו את כל השמים ושמי השמים. ולכן
 תפלת הנשים מאד מאד חשובה בשמים. וכל אשה

צְרִיכָה לְנַצֵּל אֶת הַכַּחַשׁ שֵׁישׁ לָהּ. אִם נִתְּנוּ לָהּ לֵב רְגִישׁ, וְאִם דְּמַעוּתֶיהָ מְצוּיֹת, שֶׁתִּנְצֵל אֶת זֹאת לְטוֹב, וְלֹא תִבְכֶּה וְתִתְלוּן עַל כָּל דְּבַר פְּעוּט, אֲלֵא תַחַת זֹאת תִּבְקֵשׁ בְּבִכָּיהָ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל צְרִיכָהּ.

הַצַּדִּיק הַקְּדוּשׁ רַבִּי צְבִי אֱלִימֶלֶךְ מְדִינַת זִי"ע, בְּעַל מַחְבֵּר סֵפֶר "בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר", אָמַר: אִם בְּנֵי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מַה זֶה תְּפִלָּה, לֹא הָיוּ מִפְּסִיקִים מְלֵה תְּפִלָּל. וְאִז הִתְּפַתַּח הַתַּחֲוֹם שֶׁל מְטֵאוֹרִלּוֹגִים — חוֹזִים בְּמִזְג הָאֲוִיר, מְתֵי יֵרֵד גֶּשֶׁם, מְתֵי לֹא יֵכֹף. וְאָמַר: הִנֵּה הַחוֹזִים מְנַבְּאִים מַה יְהִיָּה, שֶׁתְּהִיָּה עֲצִירַת גְּשָׁמִים, וְהִנֵּה עוֹמֵד לוֹ בַּפְּנֵה יְהוּדֵי וּמִתְּפַלֵּל בְּלֵב נִשְׁבָּר, וְשׁוֹפֵךְ לִבּוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵינן מַה לְאָכֵל, הוֹרֵד לָנוּ גְּשָׁמִים", וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּתוֹ. וְכִּי מִסְפָּרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים עַל רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוּסָא (תְּעֵנִית כּד:), שֶׁהֵלֵךְ בְּרַחוּב, וְיֵרֵד גֶּשֶׁם וְאָמַר: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, כָּל הָעוֹלָם בְּנַחַת, וְחֲנִינָא בְּצַעַר?! וְתִכְף-וּמָיֵד פָּסַק הַגֶּשֶׁם. וְכִשְׁשָׁב לְבֵיתוֹ אָמַר: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, כָּל הָעוֹלָם בְּצַעַר, כִּי אֵינן גֶּשֶׁם, וְחֲנִינָא בְּנַחַת?! וְהִחֵל שׁוֹב לְרֵדֵת גֶּשֶׁם. זֶה הָיָה הַכַּחַשׁ שֶׁל

רבי חנינא בן הוּסָא, שִׁיכוֹל הָיָה לְבַקֵּשׁ אֶת
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל צָרְכָיו, וְנִעְנָה תַּכְףּ-וּמְיָד.

וְלָכֵן רָאוּ לְהַרְגִיל עֲצֻמְכֶם לְבַקֵּשׁוּ יִתְבַּרַךְ כָּל
מֵה שְׁאַתֶּם צָרִיכִים, כִּי תִפְלֵת הַנְּשִׁים עוֹשֶׂה רֶשֶׁם
גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם. וְאֵל תַּעֲזֹבוּ אֶת
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שֶׁתֵּרְאוּ יְשׁוּעָה. אֲבָל אוֹמֵר
רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים: כ' קצ"ז),
שְׁאַסוּר לְהִתְעַקֵּשׁ בַּתְּפִלָּה, כְּלוּמַר: "אַתָּה מְכַרָּח,
רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֵי", אֶלָּא לְבַקֵּשׁ
בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, אִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לֹא —
לֹא.

רבי צבי אלימלך מדינוב זי"ע, בַּעַל מְחַבֵּר
סֵפֶר "בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר", הָיָה צָדִיק קְדוֹשׁ מְאֹד, אִמּוֹ
הָיְתָה בֵּת אַחֻתּוֹ שֶׁל הַרְבֵּי רַבֵּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיז'עֵנְסֶק
זי"ע, בַּעַל מְחַבֵּר סֵפֶר "נֵעֵם אֱלִימֶלֶךְ", וְהָיָה לָהֶם
צַעַר גָּדוֹל מְאֹד, שֶׁלֹּא הִחֲזִיקוּ לָהֶם הַיְלָדִים, וְתַכְףּ
כְּשֶׁנּוֹלְדוּ נִפְטְרוּ, אוֹ שֶׁהָאִשָּׁה הָיְתָה מִפְּלֵת וְכוּ'.
פַּעַם אַחַת בָּאוּ לְבַקֵּשׁ בְּרָכָה, שֶׁהֵנָּה זָכוּ לְפָרִי בֶטֶן,
וְשֶׁלֹּא תִפִּיל הָאִשָּׁה. וְאָמַר לָהֶם הַרְבֵּי רַבֵּי אֱלִימֶלֶךְ
זי"ע: אִם תִּתְּנוּ אֶת שֵׁם הַתִּינוּק כַּשְּׁמִי, יִהְיֶה צָדִיק

קדוש כמוני. ומאד מאד נבְהֵלוּ, כי חֲשָׁבוּ שְׁהָרְבִי עומד להסתלק. ובבוא הַעֵת עָזְרָם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְנוֹלַד לָהֶם בֵּן, וְהוֹסִיפוּ לוֹ שֵׁם: צְבִי אֱלִימֶלֶךְ. וְכִשְׁהָיָה הַתִּינוּק בֶּן כַּמָּה חֳדָשִׁים, בָּאָה אִמּוֹ — הָאֲחִינִית, אֶל הַדּוֹדָה — הַרְבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע שִׁיבְרָכוּ, וְתַכֶּף שְׂאֵלָה: מַה שְּׁמוֹ? וְעֲנֵתָה: צְבִי אֱלִימֶלֶךְ, וְעָנָה: אִי, אִי, צְבִי זֶה לֹא מֶלֶךְ וּמֶלֶךְ זֶה לֹא צְבִי, חֲבַל חֲבַל שֶׁהוֹסֵפְתָם עַל הַשֵּׁם וְכוּ', אִם הֵייתֶם קוֹרְאִים לוֹ כְּשֵׁמִי הָיָה חֲדוּשׁ כְּמוֹנִי. אֲבָל גַּם כֵּן יִהְיֶה צְדִיק קְדוֹשׁ, וְכֵן הָיָה.

בראש השנה הַיְזָה נוהג רַבִּי צְבִי אֱלִימֶלֶךְ מְדִינַת לְהַתְפַּלֵּל עִם סְדוּר פְּשׁוּט בְּלֹא כַּוְנוֹת, אֲבָל הָיָה פְּתוּחַ לְפָנָיו סְדוּר שֶׁל הָאָר"י הַקְּדוֹשׁ מְלֹא שִׁמוֹת וְיַחְוּדִים. וְאֶצֶל הַתְּלַמִּידִים הָיָה פְּלֵא גָדוֹל, הַרְבִּי מִתְפַּלֵּל בְּסְדוּר פְּשׁוּט, וְסְדוּר הָאָרִיז"ל מְלֹא שִׁמוֹת עוֹמֵד עַל הַסְּטַנְדָּר פְּתוּחַ, וְלֹא יָדְעוּ לָמָּה?! אַחַר הַתְּפִלָּה שְׂאֵלוּהוּ: רַבִּי, רְאִינוּ אֶתְכֶם לְהַתְפַּלֵּל כָּל הַזְּמַן רַק בְּסְדוּר פְּשׁוּט בְּלִי שׁוּם כַּוְנוֹת, וְלָמָּה הָיָה מִנַּח לְפָנֵיכֶם סְדוּר הָאָר"י עִם כָּל הַשִּׁמוֹת פְּתוּחַ?! וְהָיִיתָ שְׁהָיָה עָנוּ גָדוֹל מְאֹד עָשָׂה כֵּן, כִּדִּי לְהַסְתִּיר אֶת גְּדֻלָּתוֹ וּמַעֲשָׂיו וְכַוְנוֹתָיו.

תפלת הנשים

תסה

עָנָה וְאָמַר לָהֶם: אֲסַפֵּר לָכֶם סֵפֶוֶר, מֵהוּ כַח
הַתְּפִלָּה, וְכַמָּה שׁוֹבֵר אֶת כָּל גְּזֵרֵי הַדֵּינִים. פַּעַם
הִיְתָה פִּרְנָסְתָם שֶׁל הַיְהוּדִים מִחֲכִירַת בְּתֵי מְרוֹזַח
מִיַּדֵי הַפְּרִיזִים, וּמָכְרוּ שָׁם מִשְׁקָאוֹת חֲרִיפִים, וְכֵן
שָׁמַשׁ בֵּית הַמְרוֹזַח לְמִנוּחָה קִצְרָה לְסוּסִים וּלְהַחֲלִיף
כַּח וְכוּ'. וְסֵפֶר פַּעַם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע,
שֶׁהָיָה זוּג יְהוּדִים, אֲשֶׁר חָכְרוּ בֵּית מְרוֹזַח מִהַפְּרִיזִין,
וְלָהֶם בֶּן יְחִיד. הַפְּרִיזִין הָיָה חָשׂוֹף בָּנִים, וְחָמַד אֶת
הַיָּלֵד הַזֶּה. וְהֵנָּה חָלְפוּ חֲדָשִׁים מִסֵּפֶר, וְלֹא הָיָה
לְזוּג לְשָׁלֵם דָּמֵי חֲכִירָה. בְּכֵן, מָצָא הַגּוֹי הַזֶּה מְנוּחָה
פֶּז, וְהָלַךְ וְהָרַג אֶת הַהוֹרִים, וְנָטַל אֶת הַיָּלֵד, שֶׁהָיָה
רַף בְּשָׁנִים, וְגִדְלוֹ כְּבָנוּ. פַּעַם אַחַת לְפָנַי רֹאשׁ
הַשָּׁנָה, עֲצָרָה עֲגָלָה עֲמוּסָה בַּחֲסִידִים סָמוּךְ לְבֵיתוֹ
שֶׁל הַפְּרִיזִין, רָאָה הַבֵּן חֲזוֹת אֲנָשִׁים בְּלֵתֵי מַכְרַת לוֹ,
וּשְׁאַלָם: מִי אַתֶּם? וְאָמְרוּ: אָנוּ יְהוּדִים, וְהָיִית
שֶׁקָּרַב רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאִין אֲצִלְנוּ מִנֵּין, אֲזִי אָנוּ
נוֹסְעִים לָעִיר הַגְּדוֹלָה לְהַתְּפִלָּה לְתַפְלוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה
בְּמִנֵּין. הַמְּשִׁיף אַחַד הַיְהוּדִים וְאָמַר לוֹ: דַּע, כִּי
שָׁמַךְ אֶלְכֶסְנֵדָר, וְהוֹרִיף יְהוּדִים הָיוּ, וְהַפְּרִיזִין
וְהַפְּרִיזָה הֵם הוֹרִיף הַמְּאֻמָּצִים. שָׁב הַנַּעַר לְבֵיתוֹ,
וּשְׁאַל אֶת הוֹרָיו: מִי אָנִי וְכוּ', הֵם הִכְחִישׁוּ אֶת
הַדְּבָרִים, וְאָמְרוּ כִּי הוֹרָיו הֵם וְכוּ'. קִדְּם יוֹם

הכפורים חזר הספור על עצמו, הגיעה עגלה
עמוסה ביהודים, ושאלם: להיכן נוסעים אתם?
וענו: הלילה יום הכפורים, אנו נוסעים להתפלל,
ובוא גם אתה עמנו. ואחד היהודים הוסיף: בוא
אראך מקום מגורי אביך ואמך. והלכו לאיזו בקתה
רעועה מטה לפל, ועל השלחן שם הייתה מנחת סדור
"קרבן מנחה", והייתה כתוב בתוכו שם אביו,
ומאחור הייתה כתוב שמו ותאריך לידתו. והילד
כל-כך התעורר, ותפס את הסדור והתישב בעגלה
וברח עמהם. ובליל "כל נדרי", התעטפו כלם
בטלית ובכו להקדוש-ברוך-הוא. והילד מסכן, לא
יכול היה להתפלל, כי לא ידע לקרא, ופתח את
הסדור בעמוד הראשון, והחל לומר בשפה
הרוסית: "רבנו של עולם, הסדור הזה של אמא
שלי, אני איני יודע להתפלל, אבל אמי התפללה
את השורה הזו והזו, הן זה וזה, אנא קבל
תפלותי, אינני יודע להתפלל, אינני מבין כלום,
אבל, רבנו של עולם, קבל את מלותי ודבורי",
והעביר אצבעו משורה לשורה, ובכה לפניו
יתברך, "רבנו של עולם, אמי בכתה פאן וכאן,
קבל תפלותי". ואמר הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע,
שנעשה אז רעש כל-כך גדול בשמים, שנתבטלו

כָּל הַגְּזֵרוֹת. וְסִיִּים הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ רַבִּי צְבִי אֱלִימֶלֶךְ
 מְדִינֹב זי"ע: גַּם אָנִי אֵינִי מִבֵּין כָּלוּם: שְׁמוֹת,
 כְּוֹנֹת, יְחֻדִים, וְלִכֵּן הַסְּדוּר עִם הַשְּׁמוֹת וְהַכְּוֹנֹת
 פְּתוּחַ לְפָנַי, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִקְבַּל אֶת אֱלוֹ
 הַשְּׁמוֹת, כְּאֱלוֹ אָנִי כּוֹנֵתִי אֶת הַכְּוֹנֹת (וּבְאַמַּת הָיָה
 מְקַבֵּל גְּדוּל, אֲבָל רָצָה לְהַסְתִּיר עֲצָמוֹ).

רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קטז):
 אֲנָשִׁים חוֹשְׁבִים שֶׁהַצְּדִיק הוּא אָדָם פָּשוּט, כִּי
 מִבְּחוּץ נִרְאֶה כְּכֹל אָדָם: אוֹתוֹ פֶּה, אוֹתָן אָזְנִים,
 אוֹתוֹ אֶף וְעֵינַיִם וְכוּ', אֲבָל בְּפָנִים הוּא עֲנִיָּן אַחֵר
 לְגַמְרֵי. וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֵׁשׁ אֲנָשִׁים רְשָׁעִים אַרוּרִים,
 שְׁמֵדְבָרִים עָלָיו כָּל דְּבַר אָסוּר, אֲזִי מֵעֲלִימִים
 וּמִסְתִּירִים אוֹתוֹ. וְנוֹתֵן רַבֵּנוּ ז"ל סֵבָה (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק א', סִימָן פח), לָמָּה מֵעֲלִימִים אוֹתוֹ — כִּדִּי
 שְׂיוֹכַל לְפַעַל מֶה שֶׁצָּרִיף לְפַעַל, לִכֵּן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא מְכַסֶּה אוֹתוֹ. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק א', סִימָן קכח): אִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹאֶה
 נִשְׁמָה שְׂיִכּוּלָה לְהַחֲזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּתִשׁוּבָה,
 הוּא מְעוֹרֵר עָלֶיהָ מִחֻלָּת, כִּדִּי שֶׁתִּהְיֶה הַהִתְקַרְבוּת
 עִם אֲמַת, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינּוּ אוֹהֵב חֲנֻפָּה,
 וְאֵימַתִּי זֹו אֲמַת? כְּשֶׁכָּלֵם מְדַבְּרִים עַל הַצְּדִיק,

ועומד הסמ"ך-מ"ם, רשע מרשע, ומדבר עליו כל דבר אסור, ומסית ומדיח נגדו, ואף-על-פי-כן אנשים מתקרבים אל הצדיק, סימן שההתקרבות שלהם עם אמת, כי אם היו כלם רואים פתוח את הצדקות והגדלה של הצדיק, לא הייתה בחירה, לא הייתה נסיון כלל. וכן היה אצל הצדיק רבי צבי אלימלך מדינוב זי"ע, ואמר: פתוח לי הסדור, ואני אומר: רבוננו של עולם, תכונן בעבורי את הפונות שצריך לכונן, וכך מתקבלות התפלות. נמצא מכל זה מעלת התפלות ששופכים לפניו יתברך, אשר זה עושה רעש גדול בשמים, ורואים לבסוף ישועות גדולות, נסים ונפלאות על כל צעד ושעל, על כל פסיעה ופסיעה.

שלמה המלך אומר (שיר השירים ב, יד): "יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה"; אומרים חכמינו הקדושים (תנחומא שופטים יג): היונה הזו מעופפת, ורץ אחריה נשר ורוצה לטרפה, אזי נמלטת לנקיקי הסלעים, ותכף כשמנסה להכנס בפנים, יוצא לעמטה נחש, בכך, מה תעשה? לחזור אחורנית אינה יכולה, כי הנשר מאים, וקדימה מצוי הנחש, אזי בוכה היא להקדוש-ברוך-הוא: "רבוננו של

עולם, מבפנים ומבחוץ רוצים לטרפני". ומסים המדרש, שזה מה ששלמה המלך אומר: "יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה", ועונה הקדוש-ברוך-הוא: "הראיני את מראיך, השמעני את קולך", הינו תתחזקו והחזיקו מעמד, ותפתחו את הפה בתפלה אליו יתברך.

עם ישראל הם בחינת היונה הזו, כלנו נמצאים במצוקה גדולה ונוראה, וסובלים סבל רב הן מבית, שישנם נחשים ועקרבים ושאר מיני צער, והן בחוץ, שעופות טורפים רוצים לטרפנו, ומדברים כל דבר אסור מבית ומבחוץ, ישנם מוסרים ומלשינים המציקים ומצרים לצדיק האמת, וקורה מה שקורה, ולא רוצים לקבל מוסר, שיום אחד ישלמו על כך מחיר כבד מאד. ומה אנו יכולים לעשות? לברח רק אל הבורא יתברך שמו, "השמעני את קולך", הקדוש-ברוך-הוא רוצה שנתחזק בתפלה אליו, ונסתתר בסתר צל כנפיו, ואז אנו בטוחים, שלא יאנה לנו כל רע, וננצל מכל מיני פרעניות המתרגשות לבוא לעולם, ומכל הנחשים מבפנים והנשרים מבחוץ, והכל — בזכות התפלה, ובפרט תפלת הנשים, אשר היא

תע

תְּפִלַּת הַנָּשִׁים

עוֹשֶׂה רָשָׁם גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, וְעַל יָדֶהּ נִזְכָּה לְכָל טוֹב
אֲמַתִּי וְנִצְחִי.

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!